

РЕЦЕНЗИЯ

на проф. д.н. Борис Владимиров Велчев, преподавател в Софийския университет „Св. Климент Охридски“,

за дисертационния труд на Петер Гелнер, докторант във ВСУ, на тема „Футболното хулиганство – наказателноправни, процесуални и криминологични аспекти“

за получаване на образователната и научна степен „доктор“ по специалност „Наказателно право“ от професионално направление 3.6. „Право“

разработена в катедрата по „Правни науки“ на Юридическия факултет на Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“

1. Актуалност на труда. Методика на изследване.

Трудът, без съмнение, е изключително актуален. На мен ми е известно само едно монографично изследване у нас, посветено на спортното хулиганство и нито едно, което да има за предмет неговата специфична разновидност - футболното хулиганство. Тази тема е актуална, но и подценена в научната литература, не само у нас.

Актуалността на труда допълнително се утвърждава от възприетия от дисертанта комплексен метод на изследване – и материалноправен, и процесуален и криминологичен.

Всеки друг подход би бил едностранчив. Дисертантът е успял със специфичните методи на изследване на трите науки да направи комплексни интердисциплинарни обобщения, които имат приносен характер.

Феномен като футболното хулиганство не би могъл да бъде изследван пълноценно единствено с инструментариума на наказателноправната наука. Въпреки интердисциплинарния характер на

изследването, то съдържа най-много приноси моменти в областта на наказателното право, което основателно е определило и шифъра на специалността, по която се провежда защитата – наказателно право.

Трудът е написан на чужд език и да го оценяваме в превод. Независимо от известната тромавост на превода и след известна преработка, той със сигурност ще бъде полезен не само на практикуващите юристи, но и на студентите по право. Със сигурност трудът би бил от интерес и за спортните среди.

В структурно отношение трудът е разработен в седем части, общо на 177 страници. Анализирани са значима по обем научна литература и са направени над 550 цитирания под линия.

Авторът представя и четири публикации по темата.

Изпълнени са всички наукометрични показатели.

Искам да обърна специално внимание на избраната структура на дисертационния труд – тя е позволила да се покаже потенциала на дисертанта за интердисциплинарни и сравнителноправни изследвания.

2. Научни приноси

Вече посочих един основен приносен момент в дисертационния труд – неговия интердисциплинарен характер, който е позволил цялостно изследване на феномена „футболно хулиганство“. Направените изводи биха имали стойност и за българското право.

Правя уговорката, че макар и да не съм специалист по наказателно право на Германия, опитът ми позволява да оценя добрия анализ и формулираните правни изводи, преди всичко по отношение на материалното наказателно право.

Като цяло, споделям оценката на дисертанта за приносните моменти в неговия труд, така както ги е обобщил в края на всяка глава, както и в автореферата. Без претенция за изчерпателност ще си позволя да

акцентирам върху тези от тях, които според мен в най-голяма степен обуславят оценката ми за труда на Петер Гелнер.

Материята за правната релевантност на съгласието на пострадалия в случаите на футболно хулиганство е разработена в дълбочина и съдържа интересни и приноси, според мен, изводи. Само като пример мога да посоча разсъжденията на дисертанта за даването на мълчаливо съгласие от страна на зрителите в публиката на спортни събития да бъдат увредени, но само в случаите свързани с оправдан риск. Това обстоятелство е неприложимо за уговорените сбивания – позиция отлично защитена от дисертанта.

Разсъжденията за понятието „участник“ в сбивания и обхвата на това понятие са довели до обосновани изводи по отношение на подбудителите към спортно хулиганство и по отношение на пасивните наблюдатели.

Особено искам да открия проблематиката за „колективната обида“ и направеното разграничение от обидата на общност под „колективно наименование“. Направените изводи са интересни и приноси, особено по отношение на „колективната чест“. Като казвам „приноси“ имам предвид обстоятелството, че пораждат въпроси и дават решения, които са от значение и за българското наказателно право.

Проблематиката, свързана с „кражба на знаме“ е много любопитна и вероятно поставя въпроси, които в скоро време ще бъдат актуални и за българската спортна действителност.

3. Оценка на авторското участие в дисертационния труд и останалите представени публикации.

Нямам никакво съмнение, че както изложението в дисертационния труд, така и изводите на дисертанта са негово лично дело. Познанията на дисертанта по право и криминология са му

позволили да направи оригинални творчески изводи за естеството и правната уредба футболното хулиганство. Чуждите правни мнения са цитирани коректно.

4. Препоръки за използване на резултатите от труда.

Очертаните по-горе приноси моменти правят изследването ценно както с оглед направените изводи в областта на наказателното и процесуалното право, така и в областта на трудовото право.

Правя уговорката, че за вътрешно ползване в Република България изводите в дисертационния труд имат преди всичко стойност в сравнителноправен аспект.

Отделно от това, криминологическите изводи имат приносен характер, което означава, че трудът има значение и за теорията.

Настоятелно бих препоръчал трудът да бъде публикуван, за да може да бъде полезен на широк кръг читатели, независимо, че се отнася да друго национално наказателно право.

5. Оценка на автореферата.

Авторефератът вярно и точно отразява съдържанието на труда и приносния характер на направените изводи.

6. Критични бележки.

В работа от такъв характер критичните бележки са неизбежни. Не ги отбелязвам, защото имат предимно технически характер. Отделно от това, отчитам факта, че дисертационният труд е написан на друг език, а аз го ползвам в превод. Частта за сравнението с българското наказателно право е твърде схематична и следва да бъде обогатена преди публикуването на труда. Нямам такива критични бележки, които биха могли да се отразят на цялостната ми положителна оценка на труда на Петер Гелнер.

7. Заключение.

В заключение, написаното по-горе ме мотивира да предложа на научното жури да даде на Петер Гелнер образователната и научна степен „доктор” по право, тъй като представеният от него дисертационен труд покрива изискванията на Закона за развитие на академичния състав.

проф. д.н. Борис Велчев